
МІЖНАРОДНЕ ПРАВО
І ПОРІВНЯЛЬНЕ ПРАВознавство

УДК: 341:342.951

Є.С. ХОРОШАЄВ

ФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОГО ПРАВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Дослідження особливості становлення інтегративного податкового права в ЄС як підгалузі фіскального права. Обґрунтовано причини побудови спільної податкової політики, гармонізації непрямого оподаткування та дивергенції прямих обов'язкових платежів. Запропоновано напрями оптимізації податкового права України.

Ключові слова: податкове право, конвергенція, міжнародне оподаткування.

Хорошаев Е. С. Формирование налогового права в Европейском Союзе

Исследованы особенности становления интегративного налогового права в ЕС как подотрасли фискального права. Обоснованы причины построения общей налоговой политики, гармонизации косвенного налогообложения и дивергенции прямых обязательных платежей. Предложены пути оптимизации налогового права Украины.

Ключевые слова: налоговое право, конвергенция, международное налогообложение.

Khoroshayev Evgen. Formation of the tax law in the European Union

The author studied the peculiarities of integrative tax law in the EU as a sub-sector of fiscal law, substantiated reasons of creating a common fiscal policy, harmonization of indirect taxation and divergence of direct compulsory payments, suggested of the ways of optimizing the tax legislation of Ukraine.

Key words: tax law, convergence, international taxation.

Посткризовий розвиток глобальної економіки зумовлює перегляд фіскального законодавства та напрацювання нових нормативно-правових механізмів, які регулюватимуть взаємовідносини між державою, фізичними та юридичними особами у процесі вилучення, розподілу та перерозподілу частини валового внутрішнього продукту з метою формування публічних фінансів.

Україна вже майже 20 років намагається інтегруватися до Євросоюзу, однак соціально-економічні реалії не залишають їй надії на членство. Проте можливе приєднання до Митного Союзу із РФ, Білоруссю та Казахстаном стане поштовхом до оптимізації національного фіскального законодавства. А відтак використання досвіду найефективнішого інтеграційного угруповання та його членів на шляху реформування системи обов'язкових платежів забезпечить стабільне функціонування ринкових механізмів у турбулентному фінансовому просторі.

Проблематикою становлення права Європейського Союзу займалося багато вітчизняних та зарубіжних учених (М. Аракелян, Л. Ентін, Г. Дейвіс, Б. Кормич, В. Зягін, Н. Мусис, Р. Шепенко, М. Марченко, О. Пазина, А. Annett, J. Decressin, M. Derpler, J. Lewis та ін.). Так, М. Аракелян зазначає, що згідно з Лісабонським договором Євросоюз набув статусу юридичної особи, і саме з цього часу будь-які нормативно-правові акти інституцій ЄС можуть створювати податкове право інтеграційного угруповання¹. Натомість, І. Ковальчук вважає некоректним вживання терміна «європейське податкове право». Застосування його можливе лише із відповідними застереженнями щодо того, що йдеться про сукупність норм, які регулюють відносини у галузі оподаткування. Він наполягає на тому, що правильніше вести мову про «правове регулювання податкових відносин у рамках Європейського Союзу», «європейське право у галузі оподаткування» тощо². Однак розгляд податкового права як частини фіскального права інтеграційного угруповання здійснено вперше.

Після формування митного союзу країни-члени могли спокуситися замінити митні платежі податковими бар'єрами, що зумовило б подальшу дивергенцію норм фіскального права. Тому було необхідно, щоб непрямі податки не мали жодного впливу на торговельні потоки всередині Спільноти (статті 95–98 Договору про ЄСп), для забезпечення чого всі товари мали бути обкладені податком з обігу в країні походження або в країні призначення.

Окрім того, фіскального нейтралітету не можна було забезпечити, якщо б окремі держави в спільному ринку застосовували систему сукупного багатоступеневого обігового податку, який існував у п'яти з перших шести країн Спільноти. За такої системи продукція оподатковувалася під час кожної операції, і, отже, повний розмір зобов'язань залежав не тільки від його ставки, але й від кількості операцій, проведених до моменту кінцевого споживання цієї продукції. У такий спосіб товар менш оподатковувався, якщо був вироблений вертикально інтегрованим підприємством (фірма, бізнес), порівняно з тим, що був вироблений та розподілений різними дрібними фірмами. Така система здеформувала б конкуренцію на спільному ринку³.

Визнаючи цю складність, ст. 97 (тепер скасована) Договору про ЄСп дозволила державам-членам, які стягували податок з товарообігу, встановити середні ставки для товарів або їх груп під час внутрішнього оподаткування імпортованої продукції або у разі відшкодування при експорті. Договір не дозволяв, щоб їх застосування спричинило вище оподаткування імпортованих товарів порівняно з оподаткуванням подібних товарів внутрішнього виробництва (ст. 90 ДЕСп), а також призвело до відшкодування податків за ставками, більшими за фактично стягнені зобов'язання (ст. 91 ДЕСп).

Крім того, існували акцизні збори, структури, рівні яких значно відрізнялися в країнах Спільноти. Оскільки головною причиною існування акцизних зборів була прибутковість, держави мали тенденцію підвищувати рівень таких платежів на окремі товари широкого вжитку, які не обов'язково були однаковими в усіх країнах.

Цілей, поставлених Договором, було швидко досягнуто. Сукупні багатоступеневі податки, які не гарантували фіскального нейтралітету, замінили новим обов'язковим платежем – податком на додану вартість, і його структури були гармонізовані в усіх державах-членах.

Станом на 2012 р. застосування ПДВ регулюється Директивою «Про спільну систему податку на додану вартість», яка передбачає оподаткування⁴:

- а) оплатної реалізації товарів на території держави-члена;
- б) оплатної купівлі всередині ЄС товарів на території держави-члена;
- в) оплатного надання послуг на території держави-члена;
- г) імпорту товарів.

Держави-члени повинні застосовувати стандартну ставку ПДВ, яка становить принаймні 15%, але фактичні її розміри коливаються в межах до 25%. Зокрема, в 2012 р. вона дорівнювала 25% у Швеції і Данії, 23% – у Фінляндії, 21 % – у Бельгії. До деяких товарів і послуг соціального чи культурного характеру (харчові продукти, фармацевтичні препарати, пасажирські транспортні послуги, книги, газети та періодичні видання тощо) поряд зі стандартною ставкою застосовується одна (або дві) зменшені ставки, які дорівнюють або перевищують 5%.

Для дистанційних продажів (доставляння товарів поштою) підприємством фізичним особам ПДВ нараховується за ставкою, яка діє в державі відправника, крім випадків, коли такі продажі не перевищують 100 тис. євро на рік або якщо підприємство надає перевагу оподаткуванню в цій країні. Установи, які не є платниками податку (урядова влада), та звільнені від оподаткування юридичні особи (банки, страхові компанії тощо) можуть купувати товари в інших членів ЄС, сплачуючи ПДВ, який застосовується в країні походження, за умови, що їх покупки не перевищують ліміту, встановленого кожною державою-членом. Продажі між приватними особами товарів, які вже були у вжитку, витворів мистецтва, колекційних предметів і антикваріату звільнені від податку на додану вартість, а ті, що продаються дилерами, оподатковуються в країні призначення з прибутку дилера, а не з повної вартості товарів.

Акцизні збори дозволяють обкласти вагомим фіскальним тягарем невелику кількість товарів порівняно з тим, який несе більшість товарів, що підлягають оподаткуванню виключно ПДВ. Зрештою, їх можна легко пристосовувати до різних економічних, соціальних і структурних вимог та стягувати спеціально з метою скорочення споживання певних товарів, які негативно впливають на здоров'я людини або навколишнє середовище.

Основні принципи, які застосовуються до всіх видів підакцизної продукції, було закладено у Директиві Ради 92/12 «Про основні положення для підакцизної продукції та її зберігання, переміщення і контроль за нею» від 25 лютого 1992 р.

Директива 2008/118/ЄС визначає загальні правила зберігання та пересування підакцизних товарів. На відміну від гармонізованої системи ПДВ, загальні положення щодо акцизного збору є визначеними. Товар обкладається платежем на стадії виробництва або імпорту в Спільноту з третьої країни. Зобов'язання оплачується в той момент, коли товар надсилається до країни фактичного споживання.

Спеціальні директиви узгоджують структури та мінімальні ставки акцизних зборів на промислові тютюнові вироби, нафтопродукти, спирт та алкогольні напої.

Нині гармонізація обов'язкових платежів на алкогольну продукцію здійснюється за допомогою таких основних актів вторинного законодавства ЄС: Директива Ради 92/83 «Про гармонізацію структур акцизів на спирт та алкогольні напої» від 19 жовтня 1992 р та Директива Ради 92/84 «Про зближення ставок акцизів на алкоголь та алкогольні напої» від 19 жовтня 1992 р., що встановлює

мінімальні ставки акцизних зборів на спирт і алкогольні напої на таких рівнях: 720 євро за гектолітр чистого спирту; 59 євро за гектолітр для проміжних продуктів; 0 євро – для вина; 2,45 євро на гектолітр за процент алкоголю в готовому продукті для пива.

Основними актами у сфері гармонізації оподаткування тютюнової продукції є: Директива Ради 95/59 «Про податки інші, ніж податки з обороту, що впливають на споживання виробленого тютюну» від 27 листопада 1995 р., Директива Ради 92/79 «Про зближення податків на сигарети» від 19 жовтня 1992 р., Директива Ради 92/80 «Про зближення податків на вироблений тютюн інший, ніж сигарети» від 19 жовтня 1992 р.

Директива 92/78 гармонізує структури акцизного збору на промисловий тютюн у державах-членах, який розраховується на базі роздрібної ціни. Директива 2010/12/ EU, що доповнила Директиву 92/79/ЕС, встановлює повний акцизний збір (спеціальний збір плюс пропорційний, який розраховується на основі максимальної роздрібної ціни, без ПДВ) на рівні 57% продажної ціни (не менше 64 євро за 1000 одиниць). У Директиві 92/80 (сигари, тонкі цигарки, тютюн для скручування сигарет та інший тютюн для куріння), зазначено мінімальні акцизні збори для таких виробів (не менше 40% продажної ціни), але надано державам-членам вибір на їх використання у вигляді спеціального акцизного збору за одиницю (40 євро за 1 кг) або пропорційного, який вираховується на основі максимальної роздрібної ціни, або як комбінацію двох.

Директива Ради 2003/96 «Про реструктурування напряму діяльності Співтовариства щодо оподаткування енергоносіїв та електрики» від 27 жовтня 2003 р. поширила предмет регулювання системи мінімальної ставки на енергоносії, які раніше обмежувалися лише мінеральними мастилами, на всі енергоносії, включаючи вугілля, природний газ та електрику.

Іншими важливими актами вторинного права ЄС у цій сфері є Директива Ради 95/60 від 27 листопада 1995 р. «Про фіскальне маркування легкого дизельного палива та газу» й Рішення Комісії 2006/428 від 22 червня 2006 р. «Про встановлення спільного фіскального маркеру для легкого дизельного палива й газу».

Оподаткування транспорту регулюється лише декількома актами вторинного права ЄС, а саме: Директивою Ради 83/183/ЄС «Про податкові звільнення, що застосовуються до імпортування на постійний час з держави-члена особистого майна фізичних осіб» та Директивою Ради 83/182 ЄС «Про податкові звільнення в межах Співтовариства для певних видів транспорту, що тимчасово імпортуються до однієї держави-члена з іншої».

Також важливими з погляду конкуренції є податок з капіталу та гербовий збір, якими обкладаються частки в дозволеному до випуску акціонерному капіталі (акції й цінні папери), оскільки їхнє розмаїття може викликати деформації в конкуренції, а також перешкоджати вільному рухові капіталу.

Для уникнення цих проблем Директива 1969 р. щодо непрямих податків на мобілізацію капіталу передбачала їхню гармонізацію і скасування гербових зборів, що вважалися небажаними з економічного погляду⁵. Проте, коли її було впроваджено, стало зрозумілим, що податки з капіталу могли встановлюватися на занадто високому рівні, особливо на окремі операції з реструктурування компаній. Саме тому було внесено поправки для заохочення внесків ризикового капіталу в підприємства шляхом зменшення фіскального тягаря. Так, ст. 8 Директиви 2008/7/ЄС «Про непрямі податки на зростання капіталу» від 12 лютого

2008 р. встановлює, що податок на капітал в країнах ЄС не повинен перевищувати 1%.

Тоді як гармонізація непрямих податків була від самого початку потрібною для уникнення перешкод у торгівлі та вільної конкуренції, а пізніше – для усунення фіскальних кордонів, гармонізацію прямих обов'язкових платежів не вважали важливою на стадії спільного ринку. Поступово стало зрозумілим, що вільний рух капіталу і раціональний розподіл факторів виробництва у Спільноті вимагає мінімального ступеня гармонізації прямих податків.

Перша Директива, яка стосується оподаткування прибутків з капіталу, які виникають від злиття компаній, розподілу, передання активів, внесків активів або обміну акціями між двома компаніями, які діють у різних державах-членах, прийнята Радою в липні 1990 р.⁶ Національні положення трактують такі операції як повну або часткову ліквідацію компанії, що супроводжується внеском, і обкладають її податком на зростання ринкової вартості капіталу. Зазвичай це здійснюється штучно, оскільки порівнюється ринкова вартість прибутку (самої компанії, будівлі, землі або пакету акцій) з вартістю, що визначена в бухгалтерському балансі, яка традиційно знижується. Така калькуляція не відповідає дійсності, оскільки жодна ліквідація фактично не відбувається, просто дві компанії з різних держав-членів об'єднують свої зусилля. Рішення Спільноти полягає в проведенні оподаткування прибутку з капіталу не в момент злиття компаній або внесків активів, а під час отримання прибутку. Таке рішення заохочує формування «європейських компаній», які виникають унаслідок злиття компаній, початково заснованих у різних державах-членах.

Друга Директива Ради від липня 1990 р. стосується використання спільної фіскальної системи щодо компаній-засновниць і дочірніх підприємств, розташованих у різних державах-членах⁷. На рішення компанії щодо створення дочірнього підприємства в іншій державі-члені Спільноти впливатиме той фактор, що дивіденди останнього підлягатимуть, з одного боку, податку на корпорації, в країні, де зареєстрована компанія-засновниця, а з іншого – податку на прибуток, який не відшкодовується в країні-члені, де функціонує її філія. Директива скасовує обов'язкові платежі на прибуток з дивідендів, сплачених дочірнім підприємством його компанії-засновниці, що зареєстрована в іншій державі-учасниці.

Іншими нормативними актами є Конвенція 90/436/ЄС «Про усунення подвійного оподаткування у зв'язку з коригуванням прибутку асоційованих підприємств», яка застосовується до юридичних осіб, що здійснюють діяльність та отримують дохід в різних державах-членах через афілійовані структури; Директива 2003/48/ЄС «Про оподаткування доходів у вигляді відсотків» та Директива 2003/49/ЄС «Про загальну систему оподаткування, що застосовується до відсотків і роялті між асоційованими компаніями різних держав-членів», які передбачають зміну національного податкового законодавства таким чином, що за транскордонними угодами оплата обов'язкових платежів з процентів та роялті стягується тільки один раз в країні резидентства бенефіціарів. У 2011 р. на рівні Комісії були розроблені пропозиції з метою прийняття директив «Про загальну консолідовану базу корпоративного податку» та «Про загальну систему оподаткування фінансових операцій». Перший документ не передбачає гармонізації податкових ставок, однак покликаний забезпечити узгодженість між національними фіскальними системами країн ЄС шляхом запровадження єдиного набору правил, який використовуватиметься для розрахунку оподаткованого прибутку. Дру-

гий – покликаний регулювати питання стягнення обов'язкових платежів з будь-яких видів фінансових операцій з метою усунення фрагментації національних фінансових ринків за видами діяльності, нівелювання перешкод для операцій, які не підвищують ефективність фінансових ринків, тим самим доповнюючи регламентні заходи, спрямовані на запобігання майбутніх фінансових криз. Ця пропозиція забезпечує гармонізацію податку на фінансові операції для стабільного функціонування єдиного ринку і направлена на створення нових джерел доходів з метою поступово витіснити національні внески до бюджету ЄС, зменшуючи навантаження на національну скарбницю.

Окрему увагу слід приділити сільськогосподарським податкам, які встановлюються переважно на продукцію, що імпортується чи експортується. Вони розглядаються як засіб проведення єдиної аграрної політики та як джерело бюджету ЄС. Зміст сільськогосподарського податку на імпортовану продукцію може бути розкритий на прикладі обов'язкового платежу на імпорт зерна: податок справляється із зерна, що імпортується, якщо світові ціни нижчі за ціни, які пропонують виробники зернових культур членів ЄС, і становить різницю між зазначеними цінами. Отже, забезпечується дохід до бюджету Євросоюзу, захищаються інтереси виробників та спільний ринок зернових культур. Податок на сільськогосподарську продукцію, яка експортується, має на меті стримування держав-членів у межах єдиної аграрної політики інтеграційного угруповання. Сума, яка стягується як обов'язковий платіж, становить різницю між світовими цінами (які в цьому разі вищі за ціни в ЄС) та узгодженим рівнем цін у ЄС на цю продукцію.

Особливість податків на сільськогосподарську продукцію полягає в тому, що сфера їх застосування та ставки визначаються в межах механізму єдиної аграрної політики, а порядок розрахунку і справляння регулюється Митним кодексом ЄС.

У Комюніке «Податкова політика в Європейському Союзі – пріоритети на роки уперед» від 23 травня 2001 р. Комісія визнала, що компетенція щодо оподаткування фізичних осіб може бути залишена державам-членам навіть у тому разі, коли ЄС досягне більш високого ступеня інтеграції.

Комюніке Комісії про оподаткування пенсій від 19 квітня 2001 р. та оподаткування дивідендів від 19 грудня 2003 р. є першими прикладами нового підходу Комісії до отримання скоординованої відповіді від держав-членів щодо висновків практики Суду ЄС, а також щодо усунення фіскальних перешкод на внутрішньому ринку. В обох документах Комісія підкреслює, що держави-члени вільні у виборі систем оподаткування пенсій та дивідендів лише в тому разі, коли вони považають чотири основні свободи, передбачені ДзЄС (нині – ДФЄС).

Відповідно до загальної методики, яку пропонує Комісія, об'єктами оподаткування, що включаються в базу податку з доходів фізичних осіб, залежно від чотирьох основних оподатковуваних джерел доходів є⁸: доходи від праці за наймом (income from employed labour); доходи від самозайнятої (підприємницької або професійної) діяльності (income from self-employed labour); доходи від капіталу (income from capital); доходи від соціальних виплат та отриманих пенсій (income in the form of social transfers and pension benefits received).

Важливу роль у становленні інтегративних норм фіскального права ЄС відіграють рішення Суду, які є обов'язковими, а в частині тлумачення норм європейського права мають значення прецедента, якому повинні слідувати у своїй практиці судові органи держав-членів. Податкові судові справи можна розподілити на дві категорії:

1) які дають роз'яснення норм інтегративного права, проте не містять заборонних норм (наприклад, у справі №102/86 Apple and Pear Development Council v. Customs and Excise Commissioners Суд надав визначення терміна «винагорода» (consideration), розглумачивши, що оплату поставки товарів слід розуміти як зустрічне задоволення при наявності прямого зв'язку між постачанням товарів та їх оплатою);

2) які дають роз'яснення норм інтегративного права та містять заборонні норми (наприклад, заборона дискримінації за ознакою громадянства (справа №279/93 Schumacker Case) – спір стосувався відповідності норм національного податкового законодавства праву ЄС при стягненні обов'язкових платежів з фізичних осіб, які отримують дохід на території інших держав-членів)⁹.

Реформування інтегративного податкового права має відбуватися шляхом підвищення рівня фінансової незалежності Євросоюзу через диверсифікацію власних коштів за рахунок, наприклад, енергетичного податку (податок на викид CO₂), податку на прибуток корпорацій, а також емісійного доходу ЄЦБ тощо. Поряд з національним обов'язковим платежем міг би бути встановлений відповідний європейський податок, який з точки зору урядових органів та платників мав би форму надбавки до вже існуючого платежу; його ставка стає в такому разі комбінованою, тобто «розщеплюється» на ставку національного та європейського податку. Таке рішення має ряд істотних переваг: ПДВ і податок на прибуток корпорацій забезпечують стабільні надходження при відносно невеликих адміністративних витратах; ЄС мав би виключну компетенцію в галузі правового регулювання та отримання надходжень нових обов'язкових платежів.

Нині податкова політика віднесена до спільної компетенції як частина діяльності щодо забезпечення функціонування внутрішнього ринку. Водночас вона залишається другорядним напрямом інтеграції, а більшість обов'язкових платежів – предметом регулювання національного законодавства держав-членів. Зміна інституційної та правової системи принципово не змінює підхід до регулювання фіскальних відносин, що підтверджує намагання членів інтегративного угруповання максимально впливати на процес прийняття рішень з податкових питань.

Така позиція країн Євросоюзу надає Україні час для осмисленого реформування податкового законодавства та адаптації його норм до вимог регламентів і директив інституцій ЄС. Найбільшу увагу слід приділити соціальній справедливості фіскальної політики, а саме диференціації ставок непрямих податків на товари першої необхідності, підтримку МСП та визначення критеріїв для отримання податкових преференцій, забезпечення принципу фіскального нейтралітету й збалансування інтересів бізнесу і влади без домінування останніх.

1. *Право Європейського Союзу.* Особлива частина: Навч. посібн. / За ред. М.Р. Аракеяна, О.К. Вишнякова. – К.: Істина, 2010. – С. 157. **2.** *Ковальчук І.* Правове регулювання податкових відносин в рамках Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11kivrec.pdf> **3.** *Мусис Н.* Усе про спільні політики Європейського Союзу / Пер з англ. – К.: К.І.С., 2005. – С. 216, 225. **4.** *Council Directive 2006/112/EC, OJ L 347, 11.12.2006, p.1-118.* **5.** *Сайт Євросоюзу* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.europa.eu Council Directive 69/335, OJ L 249, 03.10.1969, p. 25-29. **6.** *Council Directive 90/434, OJ L 225, 20.08.1990, p.1-5.* **7.** *Council Directive 90/435, OJ L 225, 20.08.1990, p.6-9.* **8.** *Structures of the taxation systems in the European Union.* – European Commission, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004. – P. 63. **9.** *Європейське право.* Право Європейського

Союза и правовое обеспечение защиты прав человека: Учебник / Рук. авт. кол. Л. Энтин. – М.: Норма, 2008. – С. 661.

УДК 341.232:620.9

С. Д. БИЛОЦЬКИЙ

ПРОЕКТ DESERTEC – НОВЕ ЯВИЩЕ В РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ

Розглянуто нове комплексне міжнародне явище – проект Desertec. Проект Desertec поєднує в собі кілька елементів. По-перше, йдеться про концепцію Desertec, зміст якої полягає у створенні станцій з виробництва енергії з відновлюваних джерел (насамперед сонячної і вітрової) в південному регіоні Середземного моря (MENA) і її передавання в Європу. По-друге, це є фонд Desertec, який має організовувати наукові дослідження і заходи з просування концепції Desertec. І по-третє, це є консорціум Dii GmbH, який було створено групою німецьких компаній з метою сприяти практичній реалізації концепції Desertec шляхом економічного та інвестиційного забезпечення. Desertec є складовою глобальної ідеї ЄС з доведення споживання в 2020 р. до 20 % енергії з відновлюваних джерел. Проект Desertec по своїй суті є однією з форм державно-приватного партнерства.

Ключові слова: проект Desertec, державно-приватне партнерство, право ЄС, міжнародно-правове регулювання екологічно орієнтованої енергетики.

Белоцкий С. Д. Проект Desertec – новое явление в реализации международно-правового обеспечения экологически ориентированной энергетики.

Рассмотрено новое комплексное международное явление – проекту Desertec. Проект Desertec сочетает в себе несколько элементов. Во-первых, речь идет о концепции Desertec, смысл которой заключается в создании станций по производству энергии из возобновляемых источников (в первую очередь – солнечной и ветровой) в южном регионе Средиземного моря (MENA) и ее передаче в Европу. Во-вторых, это фонд Desertec, который должен организовывать научные исследования и мероприятия по продвижению концепции Desertec. И в-третьих, это консорциум Dii GmbH, созданный группой немецких компаний с целью способствовать практической реализации концепции Desertec путем экономического и инвестиционного обеспечения. Desertec является составляющей глобальной идеи ЕС по доведению уровня потребления в 2020 г. до 20% энергии из возобновляемых источников. Проект Desertec по своей сути является одной из форм государственного-частного партнерства.

Ключевые слова: проект Desertec, государственно-частное партнерство, право ЕС, международно-правовое регулирование экологически ориентированной энергетики.

Bilotsky Sergiy. Project Desertec – a new phenomenon in the implementation of international legal environmentally oriented energy.

The article is devoted to the new integrated international phenomenon - the project Desertec. Desertec project combines several elements, first of all we are talking about the concept of Desertec, the meaning of which is to create plants to produce energy from renewable sources (primarily - solar and wind) in the southern Mediterranean region (MENA) and its

© **БИЛОЦЬКИЙ Сергій Дмитрович** – кандидат юридичних наук, асистент кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин КНУ ім. Т. Шевченка